

Beskrivelse af kulturmijø

345 - 4 Landsbyen Gammel Tølløse med Tølløsegård

Beskrivelse	<p>Tølløsegård er en middelalderlig landsbyhovedgård, som trods sin vækst som gård trods alt ikke helt har opslugt landsbyen. Gården tilhørte i 1500-årene rigshovmester Peder Oxé, der opførte den hovedbygning, der brændte i 1942 og nu delvis er rekonstrueret. Hovedgårdsjorden er udvidet i 16- og 1700-årene med gårde fra Tølløse, Kvarmløse og Nyby. Gården var i 1843-1923 hovedsæde i baroniet Zeuthen, der foruden omfattede Sofieholm, Søby og Sonnerupgård. Ved lensafløsningen i 1923 blev godskomplekset opløst og en stor del af tilligendet udstykket til store kolonier af statshusmandsbrug (se 315-09, Søby).</p> <p>Den meget store avlsgård med bygninger i grundmur i gule sten fra 1864 og 1894 ligger vest for gården, hvis park mod nord er delvis udstykket til tæt-lav bebyggelse og institutioner (ikke medtaget).</p> <p>Landsbyen er stærkt præget af sin nærhed til hovedgården og har bevaret store dele af sin tidlige struktur med vejforløb, kirke og præstegård med avlsbygninger fra 1880'erne samt mange små gade- og tyendehuse til flere familier, mange i traditionelt bindingsværk. Gårdene er nedlagt eller udflyttet. En større omfartsvej skiller nu hovedgården fra landsbyen. (Beskr. 1983/SA 2000)</p>
Bærende elementer	<ul style="list-style-type: none">- husenes beliggenhed ved det gamle vejnet med det tidligere forløb af Tølløsevej (nu Møllegårdsvej og Nordstjernevej) og Nybyvej og de mindre stræder- småhusenes proportioner og taghældning samt havernes afgrænsning med hække mod vejen- akse kirke/præstegård - Tølløsegård- hovedgårdens beliggenhed umiddelbart syd for landsbyen- Tølløsegårds hovedbygning med længer omkring gårdsplads- parkens åbne græsarealer, damme og store, gamle træer- avlsgårdens store bygningskompleks vest for park og hovedbygning
Eksist. bevaringstiltag	
Trusler/sårbarhed	<ul style="list-style-type: none">- større ændringer i vej- og strædeforløbet- nedrivning eller om-, til- eller nybygninger af og ved bygningerne, der ikke harmonerer med den eksisterende bebyggelse, eller manglende vedligeholdelse af bygninger, allétræer og hække- større ændringer i forholdet mellem åbne græsarealer og træer og buske i parken, herunder tilplantning, samt opfyldning af damme

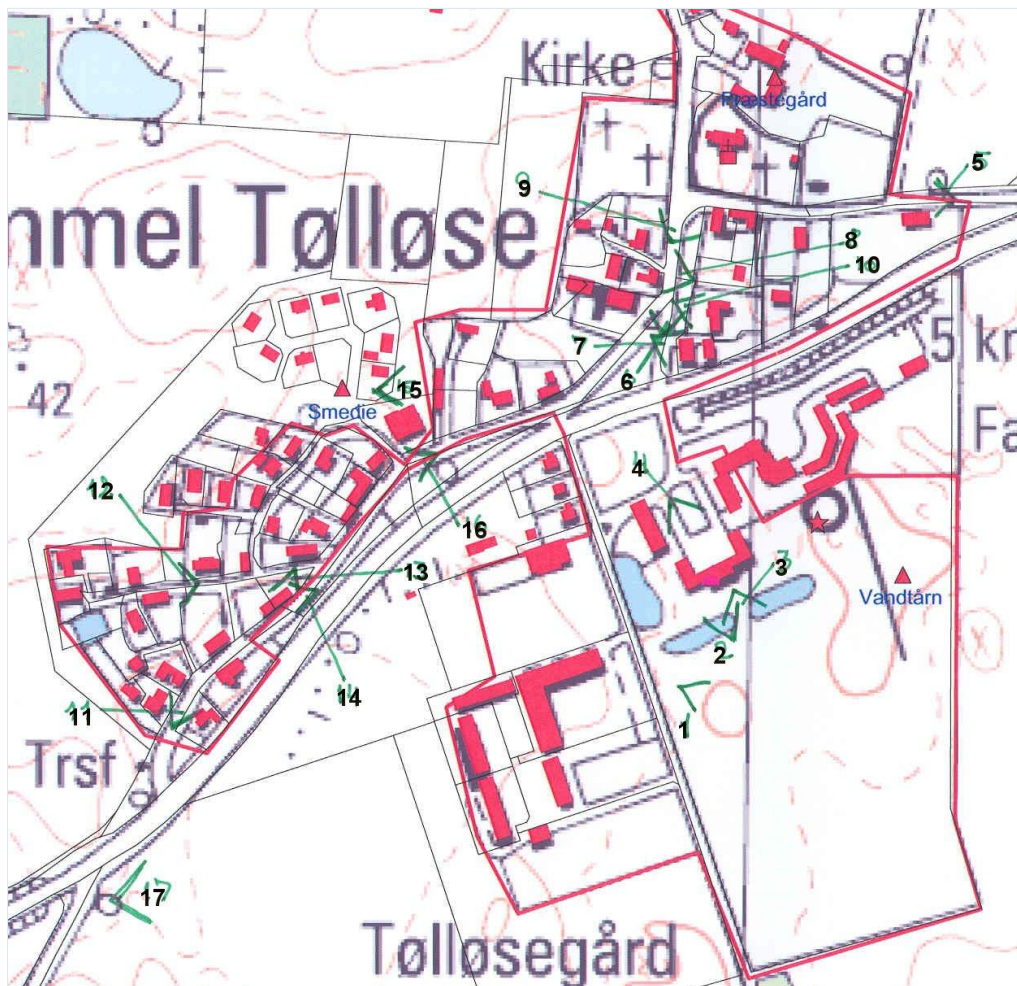

Foto: Kort: De sorte tal på kortet viser numre på fotografierne og hvor fotografierne er taget fra [Stort billede](#)

Foto: 1. Ingen tekst
[Stort billede](#)

Foto: 2. Tølløsegårds hovedbygning set fra parken fra syd.
[Stort billede](#)

Foto: 3. Tølløsegårds park set mod syd fra hovedbygningen
[Stort billede](#)

Foto: 4. Tølløsegårds hovedbygning set fra nord
[Stort billede](#)

Foto: 5. Den gamle indfaldsvej (nu Nordstjernevej) til landsbyen fra øst
[Stort billede](#)

Foto: 6. Indfaldsvejen (Nybyve) til landsbyen fra syd
[Stort billede](#)

Foto: 7. Tølløsegårds forvalterbolig sydligst i landsbyen
[Stort billede](#)

Foto: 8. Småhuse i bindingsværk på Nybyvejs vestside modsat kirken

[Stort billede](#)

Foto: 9. Kirken og bebyggelsen syd for

[Stort billede](#)

Foto: 10. Bebyggelsen syd for kirken på Nybyvejs østside

[Stort billede](#)

Foto: 11. Møllegårdsvej mod øst

[Stort billede](#)

Foto: 12. Kærvej mod vest
[Stort billede](#)

Foto: 13. Sammenbyggede småhuse langs Møllegårdsvej, bagsiden
[Stort billede](#)

Foto: 14. Den tidligere købmandsforretning på Møllegårdsvej
[Stort billede](#)

Foto: 15. Ny bebyggelse nord for smedien, set mod den gamle bebyggelse øst for
[Stort billede](#)

Foto: 16. Bindingsværkshus på Møllegårdsvej
[Stort billede](#)

Foto: 17. Tølløsegårds avlsgård set fra vest
[Stort billede](#)